

26 MAYIS GENEL GREVİ VE SENDİKANIN GÖREVLERİ

Aydınlık Dergisi, 30 Mayıs 2010

Yıldırım Koç

Türk-İş, DİSK, Türkiye Kamu-Sen ve KESK Genel Başkanları 22 Şubat 2010 tarihinde Ankara'da yaptıkları toplantıda 12 maddelik ortak talepler belirlediler. Bu taleplerin yerine getirilmemesi durumunda şu kararı aldılar: "Konfederasyonlar bu taleplere ilişkin emekçileri ve kamuoyunu bilgilendirmek için sempozyum, konferans, kapalı salon toplantıları gibi faaliyetler ile; kitlesel basın açıklamaları, yürüyüşler, mitingler ve benzeri eylemlerin ortaklaşa hayata geçirilmesine; uluslararası kamuoyunun duyarlı hale getirilmesi amacıyla ILO, ITUC, ETUC ve benzeri örgütlerle bu amaçlar doğrultusunda bağlantılar kurulmasına karar vermiştir. Öncelikli istemlerin karşılanmaması ve bu etkinliklerin Hükümet nezdinde bir sonuç vermemesi halinde, 26 Mayıs 2010 tarihinde, bu dört konfederasyon ve bu konfederasyonlara üye tüm sendikaların birlikte sahipleneceği ve üretimden gelen gücün kullanılacağı genel bir eylem yapılmasının uygun olacağına karar verilmiştir."

Talepler arasında, "iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin iş cinayetlerini de önleyecek şekilde yasal güvenceye kavuşturulması" da yer alıyordu. Zonguldak'ta 30 taşeron işçisinin hayatını kaybettiği iş kazası, bu taleplerin yerine getirilmediğinin açık göstergesidir.

Bu talepler arasında "kamuoyunda kiralık işçilik olarak bilinen düzenlemenin yasalastırma girişimlerinden tümüyle vazgeçilmesi" de bulunuyordu. Türk-İş ve DİSK, 2003 yılında kabul edilen 4857 sayılı İş Yasası'nın 7. maddesinde zaten kiralık işçilik uygulamasının bulunduğunu, tartışılan konunun, özel istihdam bürolarına işçi kiralama yetkisinin verilmesi olduğunu yıllardır öğrenmemekte ısrar etmektedir.

Talepler arasında "çalışma hayatını düzenleyen yasaların ILO ve AB normlarına uyarlanması" da istenmektedir. Bu metni hazırlayan ve imzalayanlar, Anayasanın 90. maddesindeki değişiklik sonrasında onaylanmış uluslararası sözleşmelerin doğrudan uygulanırlık kazandığını ve onlarla çelişen tüm iç mevzuat hükümlerinin "YOK" hükmünde olduğunu 6 yıldır öğrenememişlerdir. Ayrıca, Avrupa Birliği'nin sendikal hak ve özgürlüklere ilişkin hiçbir yönergesinin bulunmadığını, 1 Aralık 2009 tarihinde yürürlüğe giren Lizbon Antlaşmasının eki niteliğindeki AB Temel Haklar Bildirgesinin 12. ve 28. maddelerindeki düzenlemelerin de ILO düzenlemelerinin çok gerisinde olduğunu hâlâ farkında değillerdir.

Bu yazı, 25 Mayıs gecesi yazılmaktadır. Ancak Çarşamba'nın gelişi Salı'dan bellidir. 26 Mayıs günü Türkiye'de hayat durmayacaktır.

Yunanistan'da 24 Şubat, 11 Mart, 5 Mayıs ve 20 Mayıs günleri genel grevler yapıldı. Ama gerçekten genel grev yapıldı. Bizde ise 4 Şubat 2010 "genel grevi" bir felaketti. 26 Mayıs'ı da tahmin edebiliyorum.

Siyasal önderlik olmadan veya olamadan, kitleler ne zaman harekete geçer? İşçiler ve memurlar ne zaman sendikayı bile aşarak eylemler yaparlar? Bahar Eylemleri niçin başlamıştı? Tekel işçileri niçin Tekgıda-İş'i aşarak eylem geliştirdi?

İşçi ve memur, mutlak yoksullaşma yaşamışsa veya ciddi bir mutlak yoksullaşma tehdidiyle karşı karşıyaysa eyleme geçer. Mutlak yoksullaşma, ücretlerde önemli bir düşüş de olabilir, işsizlik de.

Bu tür durumlarda sendikanın önderliği olsa iyidir; ancak sendika önderlik etmese de eylem gelişir.

Ancak, tehlikenin henüz yaşanmadığı, fakat konuyu bilenlerin yaklaşan tehdidi algıladığı durumlarda sendikanın rolü önemlidir. Sıradan bir işçi veya memur, hazırlanan bir kanun tasarısı veya taslağının onun yaşamını veya sendikal mücadeleyi orta vadede nasıl etkileyeceğini bilemeyebilir. Burada görev, sendikaya düşer. Sendika, hazırlanan bir kanun tasarısının, hükümetin aldığı bir kararın, sermayedar sınıfın gündeme getirdiği bir önerinin, emperyalist güçlerin Türkiye'ye dayattığı bir isteğin, ülkemiz ve işçi sınıfımız açısından hangi olumsuz sonuçlar doğuracağını işçi ve memur kitesine anlatmak, onların duyarlılığını, bilgisini ve tepkisini geliştirip, eyleme dönüştürmek zorundadır.

Sendikalar bunun için vardır.

Yoksa yalnızca toplu sözleşme yapan, üyenin cenaze işleriyle uğraşan, sünnet düğünlerinde veya normal düğünlerde altın takan, karakola düşen üyesini kurtaran, üye çocuklarının üniversite yurdu işlerini çözen kişi, üyesine devlet hastanesinde yardımcı olan kişi, sendikacılık görevlerini yerine getiriyor değildir.

Sendikalar, Türkiye'nin ve Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin yaşadığı ve yaşayacağı büyük sorunları işçi ve memur kitlesine gerektiği gibi anlatmadıkları için, 22 Şubatta birlikte aldıkları kararları uygula(ya)mamışlardır. 26 Mayıs eyleminin başarısızlığının sorumlusu, "harekete geçmeyen işçiler ve memurlar" değil, harekete geçmenin somut önkoşulları mevcutken, yaklaşan tehlikeler ve tehditler konusunda gerekli ön çalışmayı yapmayan, kitlesini harekete geçirmeyen ve hükümete, sermayedar sınıfa ve emperyalistlere karşı çıkma cesaretini gösteremeyen sendikacılarıdır. 26 Mayıs eylemi, bir gövde ve güç gösterisi değil, bir güçsüzlük gösterisi olunca, yeni saldırılara davetiye çıkarmaktadır.